Gemeente Wassenaar

Beantwoording mondelinge vragen commissie

Datum	20 februari 2024	**Datum verzending**	23 februari 2024
Ons zaaknummer	Z/23/079759	**Portefeuillehouder**	Wethouder Wim Koetsier
		Bijlage	3
Onderwerp	Integraal Waterketenprogramma (IWKp) 2024-2028		

Geachte Raad,

Door raadslid mevrouw Van Vliet-van Dijk van de fractie Hart voor Wassenaar en raadslid mevrouw Frigge van Lokaal Wassenaar zijn in de commissievergadering op dinsdag 13 februari 2024 vragen geteld met betrekking tot het Integraal Waterketenprogramma 2024-2028. De beantwoording van deze vragen treft u hieronder aan.

Vragen en beantwoording Hart voor Wassenaar:

1. **Wordt de hemel- en grondwaterverordening aangepast aan het beleid IWKP 2024?**
   - **Zo ja: wanneer?**
   - **Zo nee: waarom niet?**

   Nee, deze wordt niet aangepast. De Hemel- en grondwaterverordening richt zich op waterbergingsmaatregelen op gronden van particuliere nieuwbouw. De waterbergende maatregelen in het IWKP richt zich met name op de openbare ruimte. Deze twee vullen elkaar goed aan.

2. **Worden gescheiden stelsels en/of drainage bij rioolvervanging de norm?**
   - **Zo nee: waarom niet?**

   Nee, dat wordt per locatie bekeken of er meerwaarde is. De riolering in Wassenaar is voor 95% een gemengd stelsel. Bij vervanging van gemengde riolering wordt in sommige gevallen een gescheiden (hemelwaterriolering) aangelegd, als er oppervlaktewater in de buurt is.

   De daken van de bestaande woningen zijn nu aangesloten via een huisaansluiting samen met vuil water op de gemengde riolering. De nieuwe hemelwaterriolering kan

alleen voor de afvoer van regenwater van de weg worden gebruikt. Het effect hiervan is zeer beperkt en kan de kwaliteit van het oppervlaktewater verslechteren. Toepassing van drainage is meestal niet nodig vanwege de goed doorlatende zandbodem.

3. **Komt er beleid om de te verwachten problematiek m.b.t. de drukte in de ondergrond in goede banen te leiden?**
   - **Zo ja: wat voor beleid?**
   - **Wanneer kunnen we dat verwachten?**

   Ja, er komt een handboek kabels en leidingen met een verordening die dit jaar aan de raad wordt voorgelegd. Het handboek kabels en leidingen beoogt bij te dragen aan het borgen en bevorderen van de kwaliteit van de (ondergrondse) openbare ruimte en het bevorderen van een juiste ordening en een veilige ligging van kabels en/of leidingen.

4. **De 7 stappen t.b.v. klimaatadaptatie pagina 24 bijlage 1 > wat is de planning voor het doorlopen van deze 7 stappen?**
   Graag per stap wanneer we wat kunnen verwachten:

   Stap 1 Kwetsbaarheid in beeld brengen: de klimaatstresstest, is momenteel in de hernieuwingsfase. Er wordt gekeken wat de informatie van de stresstest light uit 2019 (bijlage 1 en 2) precies betekent voor Wassenaar. In het tweede kwartaal van dit jaar is dit in beeld gebracht.

   Stap 2 Risicodialoog voeren en strategie opstellen: de gemeenten zijn gestart met een dialoog met relevante gebiedspartners. Het doel ervan is het bewustzijn over de kwetsbaarheid voor klimaatextremen vergroten en met concrete maatregelen dit te verkleinen. Deze staat gepland voor de derde kwartaal van dit jaar.

   Stap 3 Uitvoeringsagenda opstellen: Na de risicodialoog wordt de uitvoeringsagenda opgesteld. Dit kan als een programma onder de Omgevingswet. Deze wordt in het vierde kwartaal van dit jaar gestart.

   Stap 4 Meekoppelkansen benutten: ja, er wordt al gekeken naar de meekoppelkansen en verder wordt bij herinrichtingsprojecten van de openbare ruimte ook advies gegeven over hoe de omgeving klimaatadaptief kan worden ingericht.

   Stap 5 Stimuleren en faciliteren: hiervoor wordt er samengewerkt met verschillende partijen, zoals het waterschap. In de uitvoeringsagenda kan hier een strategie voor opgenomen worden.

   Stap 6 Reguleren en borgen: klimaatadaptatie wordt opgenomen in de Omgevingsvisie. Vervolgens kan er een programma worden opgesteld voor klimaatadaptatie onder het omgevingsplan. Dit zal niet voor 2025 aanvangen.

   Stap 7 Handelen bij calamiteiten: Wassenaar kan meeliften met de volgende calamiteitsplannen: hitteplan van Den Haag, landelijke draaiboek voor hoogwater en overstromingsdreiging en het multiplan Wateroverlast.

5. **Het afvoerstructuurplan en het grondwatermodel.**

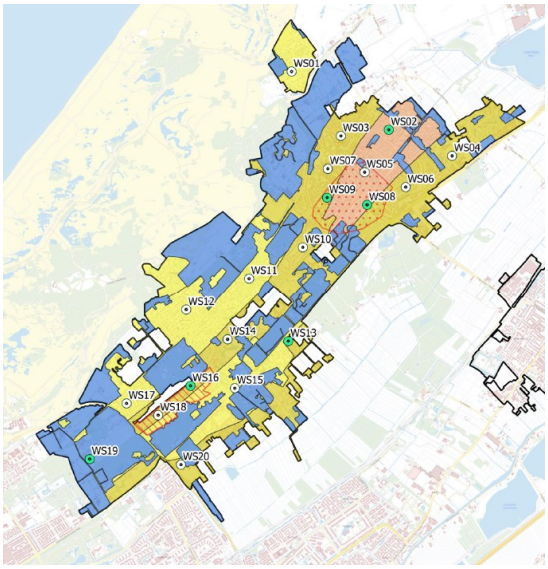
- **Worden deze ook voor Wassenaar opgesteld?**
- **Zo nee: waarom niet?**
- **Zo ja: wanneer kunnen we die verwachten?**

Nee, er wordt geen afvoerstructuurplan opgesteld, zo'n plan is vooral bedoeld / nodig voor snelgroeiende gemeenten.

Het grondwatermodel is in het verleden al opgesteld en wordt komende planperiode 2024-2028 eind 2026 geactualiseerd.

6. **Peilbuismetingen ontbreken in Wassenaar omdat meetpunten niet functioneel zijn.**
   - **Wanneer zijn deze weer functioneel?**
   - **Wat zijn de locaties van de peilbuizen?**
   - **Wanneer kan de raad beschikken over de metingen?**

   De verwachting is dat het vernieuwde grondwatermeetnet in het derde kwartaal van dit jaar weer beschikbaar is. De 20 peilbuizen worden in de gehele gemeente geplaatst. Onderstaand plaatje geeft een indicatief overzicht van de meetpunten.

7. **Voor andere gemeenten worden onderzoeksmaatregelen genoemd op pagina 54 van bijlage 1. Wassenaar (als enige partij!), ontbreekt in dit overzicht, waarom?**
   Geconstateerd is dat abusievelijk de gegevens van Wassenaar in de tabel zijn weggevallen. Dit is in de bijlage (3) opgenomen en wordt in de beleidsmodule verwerkt.

8. **Het gros van de tabellen in bijlage 2 is voor Wassenaar niet of maar voor de helft ingevuld. Waarom?**

   De tabellen zijn voor het Hoogheemraadschap van Rijnland en Dunea niet volledig ingevuld. Dit is niet ingevuld, omdat Wassenaar afvoert naar AWZI Harnaschpolder/

Delfland en andere gemeenten naar AWZI's Leiden. De ontbrekende gegevens van Dunea worden uitgezocht en nader toegezonden.

9. **Beheerpakket oppervlaktewater en beheerpakket waterbouwkundige kunstwerken zijn niet op orde, valt te lezen in bijlage 2.**
   - Waarom is dit niet op orde?
   - Wat zijn de acties om dit op orde te krijgen?
   - Wanneer hebben we dit weer op orde?

   De data van oppervlaktewater en waterbouwkundige kunstwerken zijn beschikbaar. In het eerste kwartaal van dit jaar gaat de gemeente starten met de invulling van de data in het beheerpakket. Dit is een nieuwe module van het beheerpakket (Brutis), dat al voor riolering wordt gebruikt.

10. **Drainage wordt niet systematisch onderhouden en geïnspecteerd.**
    - **Waarom niet?**
    - **Wat zijn de acties om dit op orde te krijgen?**
    - **Wanneer hebben we dit op orde?**

    Wassenaar heeft niet veel drainage. De drainage onder de sportvelden wordt regelmatig gereinigd. Het functioneren van de overige drainage wordt visueel geïnspecteerd en indien nodig gereinigd.

11. **We blijken onvoldoende FTE's te hebben om de ambities waar te maken.**
    - Welke acties worden er ondernomen om dit probleem op te lossen?
    Wanneer hebben we de bezetting op orde om dit wél adequaat beet te pakken?

    In het IWKP is aangegeven dat de formatie op basis van een formatiescan riolering uitkomt op 4,23 fte. Op dit moment is er 3,0 fte beschikbaar, een verschil van circa 1,2 fte. Om hier invulling aan te geven is in het IWKP 0,5 fte extra formatie opgenomen voor de combinatiefunctie groen/water-riool. Daarnaast is er extra inhuurbudget opgenomen, zodat er jaarlijks ruimte is om een aantal taken uit te besteden als hier intern geen capaciteit of expertise voor is. We kiezen er bewust niet voor om de berekende formatie op te nemen, omdat de inzet jaarlijks kan fluctueren. Dit hangt mede af van de voortgang en planning van projecten.

    De combinatiefunctie is op dit moment formatief al ingevuld. Bij instemming van het IWKP nemen we de kosten van deze functie voor 0,5 fte op ten laste van de rioolheffing.

12. **Hoe zit het met de rioolvervangingen die deze periode gepland zijn. Welke klimaat adaptieve en duurzame maatregelen worden daar toegepast? Graag een lijstje met de rioolvervangingen t/m 2028, en per project de beoogde maatregelen t.b.v. klimaatadaptatie en duurzaamheid.**

    Bij de voorbereiding van elk project wordt klimaatadaptatie en de duurzaamheidsopgave getoetst, maar op dit moment zijn ze nog niet bekend. De voorgenomen projecten zijn in de financiële module op bladzijde 10 opgenomen.

Projecten bedragen x € 1.000	2024	2025	2026	2027	2028	Totaal
Herenweg/Hoflaan	620					620
Storm van 's Gravesandeweg en Schouwweg	2.815					2.815
Prinsenweg	1.800					1.800
Jonkerlaan	100	1.300				1.400
Relinen		155				155
Kennissysteem				1.054	588	1.643
Totaal	**5.335**	**1.455**	**0**	**1.054**	**588**	**8.433**

13. De rioolvervanging van De Paauw / Prinsenwijk.

- **Welke maatregelen zijn daar getroffen in het kader van klimaatadaptatie en duurzaamheid?**
- **Wat waren hier de kosten per m1 rioolvervanging?**

Dit project is in 2018 voorbereid en in 2019/2020 uitgevoerd. De kosten van rioolvervanging bedroegen € 850 per strekkende meter (prijspeil 2019). Het beleid m.b.t. klimaatadaptatie is later bekend geworden, vandaar geen extra klimaatadaptieve maatregelen getroffen. De duurzaamheidsopgave is opgenomen in de vorm van materiaalkeuze.

14. Waarom zo'n enorme piek in het investeringsvolume in 2024, en 0 in 2026?

De planning van de geprogrammeerde projecten is op dit moment nog niet definitief, daarom staan meerdere projecten voor 2024. Voorbeeld hiervan is de Prinsenweg, deze zal pas verder gepland en uitgevoerd worden nadat er duidelijkheid is over het wegencatoriseringsplan.

15. Waarom wordt voor de vervangingswaarde op pagina 8 in bijlage 3 nog uitgegaan van €1.250 per strekkende meter, en niet van de op andere plekken genoemde €1.750 per strekkende meter?

Er is in het IWKp met €1.750 per strekkende meter gerekend, dat is €500 meer dan de huidige vervangingswaarde die in de tabel op pagina 8 staat. Deze tabel is bedoeld als indicatieve vergelijking tussen de regiogemeenten, daarvoor is de prijs exclusief €500 gebruikt.

16. De €500 euro ten behoeve van klimaatadaptatie, een kostenstijging van 40%, wat krijgen we "extra" voor die €500,-?

Mogelijke klimaatadaptieve maatregelen zijn:
Aanleg en onderhoud grondwatermeetnet, onderzoek / analyse van grondwaterstanden, aanpassen straatprofiel, kosten van aanleg van extra groen en bomen, enzovoorts.

17. **Sinds de inwerkingtreding van de hemel- en grondwaterverordening Wassenaar 2021, zijn er sindsdien nog nieuwbouw en vernieuwbouw projecten of nieuwe verharde oppervlakken (totaal >50m2) gerealiseerd waar hemelwater wordt geloosd op de riolering? Zo ja: waarom?**

    Dit is niet bekend. De informatie wordt opgevraagd.

18. **Voor de vergunde projecten afgelopen jaren sinds de inwerkingtreding van de verordening afvoer hemelwater en grondwater, hoe is daar de 60 l per m2 geborgd?**

    Bij elk nieuwbouwproject wordt dit getoetst. In de herontwikkeling in de wijk Oostdorp wordt het door de woningbouwvereniging toegepast in de vorm van een ondergronds krattensysteem voor waterberging.

Vragen en beantwoording Lokaal Wassenaar:

1. **Wat is de huidige situatie in Wassenaar? Sluit het IWKp aan op de behoefte en hebben we een probleem in Wassenaar dat opgelost moet worden?**

    Het rioolstelsel van de gemeente is een van de oudste stelsels van Nederland. Het stelsel is zeer robuust. Er zijn meerdere riolen die 100 jaar oud zijn en functioneren naar behoren. De hoge ouderdom van de riolering is te danken aan de goede zandbodem en een goede aanleg in het verleden. Het IWKp sluit aan op de behoefte m.b.t. de riolering.
    Wel is het zo dat de waterhuishouding moeilijk te reguleren is. Er zijn veel watergangen die door de bewoners zijn gedempt of bebouwd zijn, waardoor de doorstroming en afvoer van het water soms beperkt wordt.

2. **Wat is de achterliggende gedachten geweest om dit IWKP met de huidige partners van de Leidse regio op te stellen? Er ontbreken andere partners, zoals gemeente Katwijk, Den Haag en het Hoogheemraadschap van Delfland.**

    Wassenaar ligt voornamelijk binnen het gebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

3. **Hoe weten we dat dit IWKp voldoet aan de Wassenaarse behoefte als er geen evaluatie van het vorige IWKp 2019-2023 beschikbaar is en de toevoeging van nieuwe kennis vanuit BRP niet meegenomen is?**

    Gemeente Wassenaar heeft deelgenomen aan het IWKP 2019-2023 voor alleen de beleidsmodule, omdat de gemeente op dat moment een geldende vGRP 2017-2021 had, die vervolgens verlengd is. Door de verlenging lopen de beleidsperiodes van de huidige deelnemende gemeentes gelijk. In de module maatregelen is onder hoofdstuk 2.3.2 een evaluatie opgenomen. Verder is de hydraulische berekening 2023 is later opgesteld. De uitkomsten van de hydraulische berekening zijn in de maatregelenmodule opgenomen.

4. **Wat is de staat van de riolering in Wassenaar en is het nodig om de voorgestelde investeringen (voornamelijk invulling van klimaatadaptieve maatregelen) op deze schaal te doen?**

    Wassenaar heeft een goed, oud en robuust stelsel. Zie antwoord vraag 1. De riolering wordt jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd en o.b.v. hiervan de maatregelen bepaald.

De uitkomsten van de uitgebreide klimaatstresstest maken de nodige klimaatadaptieve maatregelen inzichtelijk.

5. **Waar zitten de knelpunten vanuit de stresstest? Bij vervanging van riolering is dan reguliere vervanging toereikend of is het noodzakelijk om overal klimaatadaptieve maatregelen toe te passen of kan het per locatie worden bepaald?**

   Op dit moment is het niet bekend waar eventuele klimaatadaptieve maatregelen nodig zijn. Dit zal nader per project/locatie worden bepaald.

6. **Geprogrammeerde projecten worden genoemd in combinatie met het wegencategoriseringsplan. Is dat omdat de status van de riolering de meeste aandacht vraagt of spelen er andere belangen mee?**

   De meeste projecten zijn gecombineerde projecten met de wegen om werk met werk te maken, echter de nodige vervanging van de riolering is leidend.

7. **Het IWKp geeft aan dat er grote problemen zijn binnen de Leidse regio. De win/win situatie als samenwerkingspartner blijft onduidelijk.**

   Er zijn regionale uitdagingen (energietransitie, klimaatadaptatie, drinkwatervoorziening), die we gezamenlijk oppakken. Door kennis te delen kunnen wij deze uitdagingen aan. Hiermee borduren we voort op het bestuursakkoord water van 2011.

   Bijlagen:

   - Stresstest light-Analyse en interpretatie stresstesten (2019)
   - Stresstest-light-Onderzoek Risico Droogtestress (2019)
   - Tabel onderzoeksmaatregelen 2024-2028

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.